

Nepali (Code: 124)
Class – XII
2024-2025
SAMPLE QUESTION PAPER

Time Allowed-3 Hrs

Full marks-80

<p>सामान्य निर्देशन –</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ यो प्रश्नपत्र दुई भागमा बाँडिएको छ - भाग एक अनि भाग दुई । ➤ भाग एकमा जम्मा दुईवटा मूल प्रश्नहरू(प्रश्न 1 र 2) सोधिएका छन् जस अन्तर्गत 20 वटा बहुवैकल्पिक वस्तुपरक प्रश्नहरू रहेका छन् । ➤ भाग दुईमा 16 वटा वर्णनात्मक प्रश्नहरू (प्रश्न 3देखि 18) सोधिएका छन् जसअन्तर्गत आन्तरिक विकल्पहरू पनि दिइएका छन् । ➤ प्रत्येक प्रश्न संख्यामा दिइएको निर्देशनलाई पालन गर्दै सोधिएका प्रश्नका उत्तर लेख्नुहोस् ।

प्रश्न संख्या	भाग – एक वस्तुपरक प्रश्नहरू (व्याकरण र छन्द अलङ्कार)	अंक
1	निम्नलिखित बहुवैकल्पिक प्रश्नहरूका सही विकल्प चुनेर लेख्नुहोस् ।	12x1= 12
ii	अलङ्कारको मुख्य काम काव्यको अर्थमा बढाउनु हो । A. अङ्ग B. अंक C. रमणीयता D. असौन्दर्य	
ii	शब्द अलङ्कारले महत्त्व दिन्छ ? A. वर्णलाई। B. वाक्यलाई। C. अर्थलाई। D. शब्दलाई।	
iii	अलङ्कारले थोरै शब्दमा धेरै प्रकट गर्न सक्छ । A. वर्ण। B. ढङ्ग। C. अक्षर। D. भाव।	
iv	“आँखा मृगाका झैं चञ्चल छन्” । यस भनाईमा कुन शब्द उपमान हो । A. आँखा। B. मृगा। C. झैं। D. चञ्चल।	
v	एउटै शब्दमा अर्थ लुकेको भए श्लेष अलङ्कार हुन्छ ? A. एक B. समान C. अनेक D. विवेक	
vi	उपमेय भनेको गरिएको वस्तु हो भने उपमान भनेको तुलना गर्न बाहिरबाट ल्याएको वस्तु हो । A. दान।	

	<p>B. वरदान। C. तुलना। D. कल्पना।</p>	
vii	<p>छन्दलाई असल ढङ्गले अघि सार्ने काम ऋषि पिङ्गलले गरेका हुनाले यसलाईशास्त्र पनि भनिन्छ । A. ऋषि। B. पिङ्गल। C. वेद। D. धर्म।</p>	
viii	<p>छन्दमा रचिएको कवितामा चरणको अन्तिम वर्ण आवश्यकता अनुसार हुन्छ । A. लघु। B. लघु गुरु दुवै। C. ह्रस्व। D. गुरु।</p>	
ix	<p>वार्षिक छन्दमा कति वर्णको एक गण हुन्छ ? A. चार। B. पाँच। C. तीन। D. दुई।</p>	
x	<p>S S I भए गण हुन्छ । A. म। B. स। C. त। D. भ।</p>	
xi	<p>“रसिलो भरिलो मधु जीवनको, अति मान यहाँ मनु मानवको। समतुल्य कहीं यस जीवनमा, अहँ छैन कतै अनुकूल छ यो।।”</p> <p>उक्त पंक्ति कुन छन्दमा रचिएको छ ? A. तोटक। B. शिखरिणी। C. अनुष्टुप। D. उपमा।</p>	
xii	<p>..... कविता भावपूर्ण, लयपूर्ण र मिठो हुन्छ। A. छन्दोबद्ध। B. छन्दोभङ्ग। C. छन्दविहीन। D. छन्दशून्य।</p>	
2	<p>निम्नलिखित काव्यांश राम्ररी पढ्नुहोस् अनि सोधिएका बहुवैकल्पिक प्रश्नहरूमध्ये कुनै दसवटाका सही विकल्प चुनेर लेख्नुहोस् -</p>	8x1=8
	<p>राम झैं रवि जानाले कोल्टामा मन्द भैकन । जान-की पद्मिनी हर्न खडा भो हिम-रावण ॥ विहोश भै - ढली - हाली पद्मिनी विकलाऽऽकृति । होशमा किन घुस्रन्थी अर्काका काखमा सती ? दुष्टले पद्मिनी कान्ता हर्नाले विरहाऽऽतुर । दोस्रो राम - सरी सूर्य बने मालिन्य - मन्दिर ॥</p>	

	<p>समातेर धनू राशि राम - रूप - दिवाकर । सीताऽऽपुर हुँदै ज्यादै जाँदैछन् की उँधो - तिर ? एतावता बढयो जाडो, थाल्यो त्यो हिम वर्षन । बिलायो कमल - श्रेणी, पुगे श्रीसूर्य दक्खिन ॥ दुःख दुर्भाग्यको धारो ठण्डीका उग्र - रूपमा । खर्निँदो छ कठै ! राती लगातार गरीबमा ॥ दुःखीका दुःखको याद भये - देखी अलीकति । दैवले सब उल्टन्थ्यो तत्कालै सृष्टि-पद्धति ॥ ७८ दुःखी गरीबका लेखा नख - देखी शिखा - तक । चर्चरी चिरने पापी हेमन्तै घोर नारक ॥ रातमा घुसदा शीत दुःखीका भित्र आँतमा । दाँतको झगडा हुन्छ को जाने कुन बातमा ॥ कन्था बिकामका भद्दा थाङ्नामा मस्त भैकन । हालका कविजी जस्तै लागे गरिब खुम्चिन ॥ कालो तरङ्ग - सङ्कीर्ण दह झैं पान्थको मन । फोरी नयनको बाँध लाग्यो साहै छचल्किन ॥ घडी - तुल्य पला लाग्छन्, वर्ष - तुल्य घडी सब । दुःखी दाहा किटी भोग्छ रातको शीत गौरव ॥ खुम्च्याउँछन् सबैलाई काला दीर्घ विभावरी । कठै ! घोर अविद्याका गहुङ्गा गठरी - सरी ॥ जुन रात - विष हुन्छ दुःखीको प्राण - संशय । सुखीलाई उनै रात सुधाका लहरी - मय ॥</p>	
i	<p>उक्त काव्यांशमा कुन खण्डकाव्यबाट उद्धृत गरिएको हो ? A. ऋतु संहार । B. ऋतु विचार । C. ऋतु राग । D. ऋतु वर्णन ।</p>	
ii	<p>यस खण्डकाव्यका रचयिता के हुन् ? A. आदिकवि भानुभक्त आचार्य । B. महाकवि लक्ष्मीप्रसाद देवकोटा । C. नाटक सम्राट बालकृष्ण सम । D. कविशिरोमणि लेखनाथ पौड्याल ।</p>	
iii	<p>यस ऋतुमा रामलाई कोसँग तुलना गरिएको छ ? A. हिमाल । B. शशी । C. रवि । D. रावण ।</p>	
iv	<p>यस ऋतुमा किन कमलका फूलहरू बिलाउँछन् ? A. हावा चलेर । B. घाम लागेर । C. हिउँ परेर । D. पोखरी तातेर ।</p>	
v	<p>यस ऋतुले कसको लागि दुर्भाग्य लिएर आएको हुन्छ ? A. सुखी-धनी । B. दुखी-सुखी । C. धनी-गरीब । D. गरीब-दुखी ।</p>	
vi	<p>‘दुःखी गरीबका लेखा नख - देखी शिखा - तक ।</p>	

	<p>चर्चरी चिरने पापी हेमन्तै घोर नारक' उक्त पद्यमा 'नख - देखी शिखा - तक' भनेको के हो ?</p> <p>A. खुट्टादेखि अनुहारसम्म । B. नदीदेखि सागरसम्म । C. नङदेखि टुप्पीसम्म । D. पूर्वदेखि पश्चिमसम्म ।</p>	
vii	<p>'दाँतको झगडा हुन्छ' यहाँ कविले के भन्न चाहेका हुन् ?</p> <p>A. भनाभन गरेर झगडा गर्नु। B. टोकाटोक गरेर झगडा गर्नु। C. जाडोले दाँत कट्कटाउनु । D. खाना चपाउदा दाँत ठोकिन्छ।</p>	
viii	<p>दुःखीका लागि हेमन्तका रात झैं लाग्छन् ।</p> <p>A. घडी तुल्य पला । B. पला तुल्य घडी। C. घडी तुल्य वर्ष । D. सुधा तुल्य घडी ।</p>	
<p>भाग - दुई वर्णनात्मक प्रश्नहरू</p>		
3	निम्नलिखित प्रश्नका उत्तर लेख्नुहोस् (कुनै पाँच मात्र)-	2x5=10
i	जुनेली रेखा उपन्यासकी मूल पात्राको नाम के हो? उसको लोभको मृत्यु कुन कारणले भएको थियो ?	
ii	जसेलाई हट्टाबाहर गर्नुमा अंग्रेज बडासाहबको के स्वार्थ लुकेको थियो ?	
iii	हट्टाबाहर भएर जसेले कहाँ-कहाँ के-के गरेर जीवनयापन गर्‍यो?	
iv	पुतलीले राधे बिरालोको पञ्जाबाट भागेको दृश्यबाट मालिनीले के शिक्षा पाई ?	
v	जुनेली रेखा उपन्यासमा कसको कारणले गर्दा कहाँका गरीब मजदुरहरूले दुःख-कष्ट भोग्नुपरेको छ ?	
4	निम्न प्रश्नहरूका उत्तर लेख्नुहोस् -	2x3=6
i	लेखनाथ पौड्यालले रचेका कुनै दुई कृतिका नाम लेख्नुहोस् ?	
ii	नेपाली साहित्यका शेक्सपियर भनेर कसलाई जानिन्छ ? उनले कति वर्षको उमेरदेखि कविता लेख्न थालेका हुन् ?	
iii	पारिजातको जन्म कहाँ अनि कहिले भएको थियो ?	
<p>निम्नलिखित प्रश्नहरूका उत्तर लेख्नुहोस्।</p>		
5	<p>'किन्तु नारी एकमात्र पत्नी नै त होइन, त्यो पत्नी बाहेक केही हो, बहिनी हो, दिदी हो, बुहारी हो, भाउज्यू हो, आमा हो र यी सबैभन्दा नारी मूर्तिमान ममता हो।'</p> <p>-उक्त गद्यांशमा नारीका कुन-कुन रूप देखाउन खोजिएको छ ?</p>	2
6	नारीको कुन रूपलाई सबभन्दा श्रेष्ठ मानिएको छ ? किन ?	2
7	यात्रीले सानीलाई भान्सा पकाउनका निम्ति के-के ल्याउन लगायो ?	3
8	<p>रूपको मूल्य कथामा रानु र विमलको भित्री रूपमा के फरक थियो ?</p> <p>अथवा</p> <p>रूपको मूल्य कथाको अन्तमा "प्रमोद र सानी बज्यै मरे जस्ता भए। बारी हरियो थियो" भनेर लेखकले के प्रष्ट पार्न चाहेका हुन्?</p>	3
9	उज्यालीको मनमा कस्तो पीडा लुकेको थियो? त्यो पीडा कसको माध्यमबाट पोख्र पाई ?	3
<p>निम्नलिखित प्रश्नहरूका उत्तर लेख्नुहोस् -</p>		
10	हाइ हाइ अंग्रेजी भनेर देवकोटाले हामीलाई के भन्न चाहेका हुन् ?	2

11	तिहारको कुन दिन सयपत्री फूलको महानता सर्वोकृष्ट हुन्छ? किन ?	2
12	सयपत्री फूल र नेपाली जातिमा के समानता छ ?	4
	निम्न प्रश्नहरूका संक्षेपमा उत्तर लेख्नुहोस्।	
13	संसारमा नाटक उत्पतिको श्रेय किन ती आदिम मानवहरूलाई जान्छ ?	2
14	नीतिशा को हुन् ? उनी कलमको माध्यमले के-को विरोध गर्न चाहन्छिन् ?	3
15	निरीक्षकले नीतिशाको कलम भाँचिदिएपछि कसरी अत्याचारको विरोध गर्ने घोषणा गरिन् ?	3
16	निम्न प्रश्नहरूका उत्तर लेख्नुहोस् -	3x2=6
i	नेपाली भाषालाई किन साझा भाषा भनिएको हो ?	
ii	नेपाली भाषामा रचिएको पहिलो र दोस्रो कृति कुन-कुन हो ?	
iii	विजय मल्ल र पारिजातका एक-एकवटा उपन्यासका नाम लेख्नुहोस् ?	
17.	तल दिइएको कुनै एक विषयमा लगभग १५० शब्दहरूको निबन्ध लेख्नुहोस् । <ul style="list-style-type: none"> • चलभाष (मोबाइल)-को लाभ र हानि। • जी २० सम्मेलन । • खेलकूदको महत्त्व । 	5
18	मातृभाषाको महत्त्व जनाउँदै अमेरीकामा पढ्ने भाइलाई पत्र लेख्नुहोस् । अथवा आफ्नो विद्यालयमा आपदा सचेतना कार्यक्रम आयोजित गरिदिने माग गर्दै आपदा विभागका, निर्देशकलाई एउटा निवेदन पत्र लेख्नुहोस् ।	5

www.careerindia.com